

SERWIS INFORMACYJNY AMBASADY R.P. PRZY WATYKANIE

No 5

Rzym, dnia 17 lutego 1960.

Ludobójstwo

W nowoczesnych ustawach karnych, na skutek międzynarodowej konwencji z 1948 roku, zjawił się nowy czyn karalny, nowe zbrodnia, której dotychczasowe ustawy karne nie przewidywały. Czyn ten nosi w nauce prawnej nazwę łacińską "genocidium": "ludobójstwo". Zbrodnia ta polega na świadomym wyniszczeniu jakiejkolwiek grupy "narodowej, etnicznej, rasowej lub religijnej". Wśród rozmaitych sposobów, w jakie ta zbrodnia może być dokonana /bezpośrednie zabójstwo, deportacje, i t.d./, interesuje nas obecnie jedna szczególna forma ludobójstwa: ta mianowicie, która jest dokonywana przy pomocy "środków zmierzających do przeszkodzenia lub ograniczenia narodzin". Zbrodnia polega, według ostatnio przeprowadzonej przez Parlament włoski ustawy na "narzucaniu lub stosowaniu środków, zmierzających do przeszkodzenia lub ograniczenia narodzin w grupie narodowej, etnicznej, rasowej lub religijnej". Istotą przestępstwa jest więc "narzucenie lub stosowanie środków". Zapewne, władze, które usuwają odpowiedzialność karną za przerwanie ciąży, mogą się jeszcze chronić przed zarzutem "narzucania lub stosowania środków": mogą one mówić, że nie narzucają one ani nie stosują żadnych środków, zachowując zupełnie bierny stosunek do spędzania płodu; w myśl zaś ustawy karnej międzynarodowej karalnym jest nie bierny stosunek do spędzania płodu, ale czynne "narzucanie lub stosowanie środków".

Natomiast, jeżeli władze, które spędzania płodu nie karzą, wydają zarządzenie zobowiązujące zależny od siebie personel sanitarny do wykonywania tego zabiegu; jeżeli zabieg jest wykonywany na koszt państwa w zakładach należących do tych samych władz; jeżeli te władze grożą karami tym, którzy tym zarządzeniom się opierają; jeżeli w dodatku w zależnych od siebie organach prasy propagują na różny sposób spędzanie płodu, choćby pod hasłem "świadomego macierzyństwa" - to nie mogą one zaskłaniać się tym, że ich stosunek do spędzania płodu jest bierny; ich działalność podpada w pełni pod pojęcie "stosowanie środków zmierzających do ograniczenia narodzin". Środki te są stosowane do określonej grupy: do całej ludności zamieszkałej w granicach podległych władzy reżymu, narzucanego Polsce. Odpowiedzialnymi za zbrodnię są osoby, sprawujące władzę w imieniu tego reżymu w okresie, gdy wyżej wymienione środki, zmierzające do ograniczenia narodzin, są stosowane.

Ciekawą jest dodatkowa nowela, uchwalona przez parlament włoski zbrodnia ludobójstwa według noweli nie należy do zbrodni politycznych, lecz do zbrodni pospolitych: to znaczy, że gdyby jej sprawca schronił się za granicą, to państwo, gdzie zbrodnia przezeń została dokonana, może wymagać jego wydania dla sądu i kary.

Spis osób, winnych wykonywania ludobójstwa w Polsce, jest znany. Liczenie na bezkarność jest lekkomyślnością.

Jeszcze o wydawnictwach Stolicy Apostolskiej

Ukazały się już w druku dwa doroczne, pół-oficjalne wydawnictwa Stolicy Apostolskiej: "L'Attività della Santa Sede nel 1959" i "Annuario Pontificio 1960".

W pięknie wydanym tomie "L'Attività", ozdobionym licznymi fotografiami z różnych uroczystości Dworu Papieskiego, znajdujemy dokładne sprawozdanie o działalności Ojca św. w roku zeszłym, jak również przegląd prac poszczególnych Kongregacji Kurii rzymskiej.

"Annuario Pontificio" wyszło tym razem, jak pisaliśmy w No 4 Ser.

wisu, z tekstem objaśniającym włoskim, francuskim, angielskim, portugalskim, hiszpańskim i niemieckim. Tekst portugalski jest nowością tego roku. Rozdział dotyczący podziału geograficznego pod tytułem "Polonia" zawiera Metropolie Krakowską, Gnieźnieńską, Lwowską, Warszawską i Wileńską oraz Metropolie Ruską i Ormiańską wraz z egzarchatem Łemkowszczyzny, bez zmian w stosunku do tego, co było przed naruszeniem stanu pokojowego z 1939 roku.

Ziemie Zachodnie i ich administracje w Opolu, Olsztynie, Wrocławiu i Gorzowie są wymienione pod tytułem "Breslavia, Breslau, Wrocław" - jako zależne od Kardynała Wyszyńskiego, Arcybiskupa Gnieźnieńskiego i Warszawskiego, któremu są "zleczone rządy duchowne nad wiernymi zamieszkującymi te ziemie". Biskupi rezydujący na tych ziemiach - poza rządca-
mi Biskupami Jopem, Wilczyńskim, Kominkiem i Plutą - są wymienieni jako sufragani biskupa Gnieźnieńskiego /w tym roku siedmiu/.

Nie należy oczekiwać zmiany w opisie tych terytoriów kościelnych przed zawarciem ważnego, ze stanowiska Stolicy Apostolskiej, traktatu międzynarodowego, któryby stan rzeczy z 1939 roku prawnie zmienił.

Jak już pisaliśmy, to ujęcie spraw terytorialno-kościelnych nie odbiega w niczym od tego, co było w "Annuario Pontificio" w zeszłym roku

Nabożeństwo za Kardynała Stepinać'a

W dniu dzisiejszym odbyło się w Bazylice Watykańskiej, w obecności Ojca św., uroczyste nabożeństwo żałobne za Kardynała Stepinać'a. Obecni byli liczni Kardynałowie, Korpus Dyplomatyczny, Biskupi i przedstawiciele Kurii rzymskiej. Mszę św. odprawił Kardynał Dziekan Tisserant, egzekwie sam Ojciec św. Przed tym Papież odczytał dłuższą homelię, poświęconą cnotom zmarłego Kardynała, niezłomnego Pasterza i bohatera księstwa Kościół. Jego modlitwy czuwać będą, powiedział Papież, nad Kościołem i Jugosławią. Ojciec św. nie wspominał jednak ani razu prześladowców zmarłego przedwcześnie Kardynała.

Polską reprezentował na nabożeństwie Ambasador R.P. Kazimierz Papée.